

PRIVATE HOSPITAL: INDUSTRY ANALYSIS AND OUTLOOK

แนวโน้มธุรกิจโรงพยาบาลเอกชน

14 February 2025

PRIVATE HOSPITAL: INDUSTRY ANALYSIS AND OUTLOOK

แนวโน้มธุรกิจโรงพยาบาลเอกชน

KEY SUMMARY

ธุรกิจโรงพยาบาลเอกชนของไทยปี 2025 มีแนวโน้มเติบโตต่อเนื่อง จากกลุ่มผู้ป่วยชาวต่างชาติที่ย้ายตัวได้ดีและกลุ่มผู้ป่วยชาวไทยที่มีแนวโน้มเติบโตปานกลาง อีกทั้ง ยังได้รับแรงสนับสนุนจาก Mega trends ด้านสุขภาพ โดยรายได้ธุรกิจโรงพยาบาลเอกชนของไทยคาดว่าจะเติบโต 5.6% YOY จากรายได้กลุ่มผู้ป่วยชาวต่างชาติที่มีแนวโน้มขยายตัวสูงขึ้นที่ 7.6% YOY หลังจากปีที่ได้ได้รับผลกระทบจากนักท่องเที่ยวเชิงการแพทย์ของอุตสาหกรรมจากการเปลี่ยนแปลงนโยบายการส่งผู้ป่วยไปรักษาต่างประเทศของรัฐบาล อีกทั้ง ไทยยังคงเป็นจุดหมายปลายทางยอดนิยมสำหรับนักท่องเที่ยวเชิงการแพทย์ทั่วโลก แต่ยังมีความเสี่ยงที่อาจเผชิญแรงกดดันจากการชะลอตัวของเศรษฐกิจโลก จากความไม่แน่นอนของนโยบายการค้าของสหรัฐฯ ส่วนรายได้จากกลุ่มผู้ป่วยชาวไทยคาดว่าจะเติบโตปานกลางที่ 5.2% YOY ชะลอตัวลงเล็กน้อยจากปี 2024 จากผลกระทบทางเศรษฐกิจไทยที่เติบโตในอัตราที่ลดลงตามภาวะเศรษฐกิจโลก และส่งผลต่อเนื่องมายังกำลังซื้อและการใช้จ่ายด้านสุขภาพของชาวไทย อย่างไรก็ตาม แนวโน้มการจ่ายเงินคงที่สำหรับกลุ่มโรคที่มีค่าใช้จ่ายสูงของสำนักงานประกันสังคม และการทำประกันสุขภาพที่เพิ่มขึ้นต่อเนื่องเป็นปัจจัยที่จะเข้ามาช่วยเสริมการเติบโตของรายได้จากผู้ป่วยชาวไทย

นอกจากนี้ Mega trends ด้านสุขภาพจะช่วยส่งเสริมการเติบโตของธุรกิจโรงพยาบาลเอกชนทั้งในระยะสั้นและระยะยาว ซึ่งประกอบด้วย 1. การเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุโดยสมบูรณ์ (Aged society) ของไทยในปี 2024 จากสัดส่วนประชากรอายุ 65 ปีขึ้นไป เท่ากับ 14% ของประชากรทั้งหมดและคาดว่าจะในปี 2033 จะเป็นปีที่ไทยก้าวเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุระดับสุดยอด (Super-aged society) จากสัดส่วนประชากรอายุ 65 ปีขึ้นไป อยู่ที่ 20% 2. การเติบโตของคนชั้นกลางและกำลังซื้อที่สูงขึ้น จากสัดส่วนจำนวนครัวเรือนยากจนของไทยที่ปรับลดลงและค่าเฉลี่ยรายได้ชนชั้นกลางที่เพิ่มขึ้น 3. แนวโน้มการเป็นโรคไม่ติดต่อเรื้อรังเพิ่มขึ้น (NCDs) จากสถิติผู้เสียชีวิตด้วยโรค NCDs ที่เพิ่มขึ้นต่อเนื่อง 4. พฤติกรรมผู้บริโภคมีแนวโน้มใส่ใจสุขภาพมากขึ้นหลังวิกฤตโควิด-19 และ 5. การเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องของนักท่องเที่ยวเชิงการแพทย์ จากจุดแข็งของไทยในด้านราคา การบริการ และการเป็นแหล่งท่องเที่ยวระดับโลก

เทรนด์ที่น่าสนใจของธุรกิจโรงพยาบาลเอกชน ได้แก่ 1. เทรนด์สุขภาพและเวลเนส จากผู้บริโภคที่ให้ความสำคัญกับการดูแลสุขภาพมากขึ้น 2. เทรนด์เทคโนโลยีด้านการแพทย์ (Health Tech) ตามความก้าวหน้าของเทคโนโลยี ซึ่งช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการรักษาและยกระดับการดูแลผู้ป่วย และ 3. เทรนด์ ESG ซึ่งธุรกิจโรงพยาบาลจะต้องปรับตัวเพื่อลดผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อม อีกทั้ง ควรเตรียมพร้อมรับมือกับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศที่จะมีผลต่อสุขภาพของประชาชน สำหรับภาวะการแข่งขันในธุรกิจโรงพยาบาลเอกชนคาดว่าจะรุนแรงมากขึ้น จากหลายเครือข่ายโรงพยาบาลที่วางแผน/เตรียมเปิดโรงพยาบาลแห่งใหม่หลายแห่งทั้งในกรุงเทพฯ และต่างจังหวัดควบคู่กับการขยายจำนวนเตียงผู้ป่วยในโรงพยาบาลเดิมพร้อมทั้งยังมีแนวทางพัฒนาธุรกิจการแพทย์ในทิศทางที่ใกล้เคียงกันอีกด้วย

3 ประเด็นหลักที่ท้าทายธุรกิจโรงพยาบาลเอกชนในปี 2025 และในระยะถัดไป ได้แก่ พฤติกรรมผู้บริโภคที่คาดหวังในคุณภาพการบริการและการบริการที่คุ้มค่ามากขึ้น, การลงทุนด้าน Health Tech ซึ่งค่อนข้างจำเป็น แต่ด้วยงบประมาณที่จำกัด การลงทุนจึงควรพิจารณาอย่างรอบคอบและระมัดระวัง รวมถึงการเปลี่ยนแปลงกฎระเบียบในการเบิกจ่ายตามสิทธิของผู้ป่วย ซึ่งธุรกิจโรงพยาบาลเอกชนต้องเตรียมพร้อมและกระจายความเสี่ยงไม่ให้พึ่งพาฐานลูกค้ากลุ่มใดกลุ่มหนึ่งมากเกินไป ❀

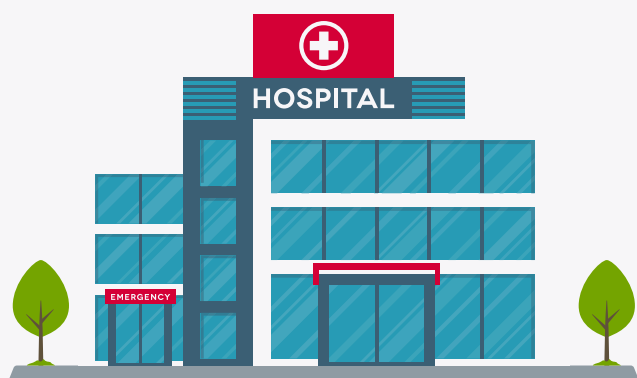

Industry overview

ธุรกิจโรงพยาบาลเอกชน คือธุรกิจที่ให้บริการทางการแพทย์ภายใต้การบริหารของภาคเอกชน และเป็นส่วนหนึ่งของระบบสาธารณสุขไทยเช่นเดียวกับโรงพยาบาลรัฐบาล โดยในปี 2024 โรงพยาบาลเอกชนในไทยมีจำนวนทั้งสิ้น 440 แห่ง คิดเป็นราว 30% ของจำนวนโรงพยาบาลทั่วประเทศ มีเตียงผู้ป่วยรวมกันทั้งสิ้น 4.1 หมื่นเตียง โดยโรงพยาบาลเอกชนมากถึง 145 แห่งกระจุกตัวอยู่ในกรุงเทพฯ มีเตียงผู้ป่วยรวมกันราว 1.6 หมื่นเตียง คิดเป็น 40% ของทั้งประเทศ ทั้งนี้ ประเภทของโรงพยาบาลเอกชนสามารถแบ่งได้หลายรูปแบบตามเกณฑ์ที่กำหนด เช่น จำนวนเตียง (ขนาดเล็ก, ขนาดกลาง และขนาดใหญ่), ลักษณะการให้บริการ (โรคทั่วไป และโรคเฉพาะทาง), กลุ่มผู้ป่วยเป้าหมาย (ชาวไทย และชาวต่างชาติ) และความซับซ้อนทางการแพทย์ (ปฐมภูมิ, ทุติยภูมิ และตติยภูมิ) สำหรับผู้ประกอบการโรงพยาบาลเอกชนที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย มีทั้งสิ้น 26 ราย ครอบคลุมโรงพยาบาลมากกว่า 175 แห่ง และให้บริการทางการแพทย์อย่างครบวงจรในหลากหลายสาขา ประกอบด้วย AHC, BCH, BDMS, BH, CHG, CMR, EKH, IMH, KDH, LPH, M-CHAI, NEW, NKT, NTV, PHG, PR9, PRINC, RAM, RJH, RPH, SKR, THG, TNH, VIBHA, VIH และ WPH

รูปที่ 1 : ผู้ประกอบการโรงพยาบาลเอกชนที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

ผู้ประกอบการโรงพยาบาลเอกชน

❖ AHC	❖ LPH	❖ RJH
❖ BCH	❖ M-CHAI	❖ RPH
❖ BDMS	❖ NEW	❖ SKR
❖ BH	❖ NKT	❖ THG
❖ CHG	❖ NTV	❖ TNH*
❖ CMR	❖ PHG	❖ VIBHA
❖ EKH	❖ PR9	❖ VIH
❖ IMH*	❖ PRINC	❖ WPH
❖ KDH	❖ RAM	

หมายเหตุ : *ผู้ประกอบการที่อยู่ในตลาดหลักทรัพย์ MAI
ที่มา : การวิเคราะห์โดย SCB EIC จากข้อมูลของ SET

ธุรกิจโรงพยาบาลเอกชน ถือเป็นธุรกิจที่มั่นคงและมีความเสี่ยงต่ำ (Defensive business) เนื่องจากการบริการทางการแพทย์เป็นเรื่องจำเป็น โดยรายได้ธุรกิจโรงพยาบาลเอกชนสามารถแบ่งได้เป็น 2 กลุ่มหลัก ได้แก่ รายได้จากผู้ป่วยชาวไทยกับรายได้จากผู้ป่วยชาวต่างชาติ ซึ่งรายได้จากผู้ป่วยชาวไทยยังสามารถจำแนกย่อยตามรูปแบบการรับผิดชอบค่าใช้จ่ายของผู้ป่วยได้ 6 กลุ่มหลักดังต่อไปนี้ 1. กลุ่มรับผิดชอบค่าใช้จ่ายเอง (Self-pay) 2. กลุ่มประกันสุขภาพเอกชน 3. กลุ่มกองทุนประกันสังคม (สปส.) 4. กลุ่มกองทุนหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ (สปสช.) 5. กลุ่มสิทธิสวัสดิการรักษาพยาบาลข้าราชการ และ 6. กลุ่มบริษัทคู่สัญญา ทั้งนี้การใช้สิทธิในแต่ละกลุ่มขึ้นอยู่กับ การเข้าร่วมสิทธิของโรงพยาบาลเอกชนแต่ละแห่งด้วยเช่นกัน โดยปัจจัยที่ส่งผลต่อรายได้จากผู้ป่วยชาวไทย ได้แก่ 1. กำลังซื้อของผู้ป่วย ซึ่งส่งผลต่อการใช้จ่ายด้านสุขภาพและการรักษาพยาบาล โดยขึ้นอยู่กับรายได้ของเศรษฐกิจไทยและการบริโภคภาคเอกชน และ 2. สิทธิในการเบิกค่ารักษาพยาบาลจากระบบประกันสุขภาพ เช่น ประกันสุขภาพเอกชนและประกันสังคม ที่จะส่งผลต่อการใช้บริการของผู้ป่วยในโรงพยาบาลเอกชนค่อนข้างมาก ส่วนรายได้จากผู้ป่วยชาวต่างชาติ สามารถแบ่งเป็น 2 กลุ่มหลัก ได้แก่ กลุ่มนักท่องเที่ยวเชิงการแพทย์ (Medical tourist) ที่เดินทางเข้ามารักษาในไทย เช่น นักท่องเที่ยวจากประเทศเพื่อนบ้านใน CLMV ตะวันออกกลาง และจีน กับกลุ่มชาวต่างชาติที่พำนักในไทย (Expatriate)

โดยทั้ง 2 กลุ่มจะมีทั้งผู้ป่วย Self-pay กับผู้ป่วยที่ใช้ประกันสุขภาพจากต่างประเทศทั้งของภาคเอกชนและภาครัฐบาล โดยปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อรายได้จากกลุ่มผู้ป่วยชาวต่างชาติ ได้แก่ กำลังซื้อของนักท่องเที่ยวเชิงการแพทย์กับนักท่องเที่ยวทั่วไป ซึ่งเป็นผลจากการเติบโตของเศรษฐกิจโลก และการดึงดูดการลงทุนจากต่างประเทศของไทย ซึ่งจะส่งผลต่อจำนวนผู้ป่วยกลุ่ม Expatriate

สำหรับอัตราค่ารักษาพยาบาลของโรงพยาบาลเอกชน เช่น ค่ายาและเวชภัณฑ์, ค่าบริการทางการแพทย์, ค่าห้องพักผู้ป่วย และค่าธรรมเนียมแพทย์ จะเปลี่ยนแปลงตามต้นทุนดำเนินการ เช่น ค่ายา เวชภัณฑ์และอุปกรณ์การแพทย์, ค่าบุคลากร, ค่าบริหารจัดการ, ค่าสาธารณูปโภค และเงินลงทุน ทั้งนี้ค่ารักษาพยาบาลบางรายการที่สำคัญและมีผลกระทบต่อผู้ป่วยในวงกว้าง (ค่ายา/ค่าบริการทางการแพทย์/ค่าห้องพัก) จะถูกจัดอยู่ในบัญชีสินค้าควบคุมของกรมการค้าภายใน กระทรวงพาณิชย์ จึงทำให้การปรับขึ้นราคาในแต่ละครั้ง จำเป็นต้องได้รับการอนุมัติจากกรมการค้าภายในก่อน นอกจากนี้ ธุรกิจโรงพยาบาลเอกชนยังได้รับผลกระทบจากปัจจัยอื่น ๆ เช่น โรคระบาด ภัยพิบัติทางธรรมชาติ การแข่งขันดึงดูดผู้ป่วยชาวไทยจากทั้งโรงพยาบาลเอกชนและโรงพยาบาลรัฐบาล รวมถึงการดึงดูดนักท่องเที่ยวเชิงการแพทย์ทั่วโลกของโรงพยาบาลในต่างประเทศ

ในช่วงที่ผ่านมามีรายได้ธุรกิจโรงพยาบาลเอกชนเร่งตัวขึ้น

การแพร่ระบาดของเชื้อโควิด-19 ที่ผ่านมามีได้ส่งผลให้ในปี 2020 รายได้ธุรกิจโรงพยาบาลเอกชนหดตัวถึง 15%YOY เนื่องจากผู้ป่วยชาวไทยเลื่อนหรือยกเลิกการรักษาที่ไม่เร่งด่วน ส่วนผู้ป่วยชาวต่างชาติที่ไม่สามารถเดินทางเข้ามารักษาได้อย่างไรก็ตาม ในช่วงปี 2021-2022 รายได้ธุรกิจกลับเร่งตัวขึ้นถึง 21%CAGR และมีมูลค่าถึง 3.1 แสนล้านบาท โดยเป็นผลจากรายได้ที่เข้ามาใหม่เพื่อรักษาและป้องกันเชื้อโควิด-19 หรือที่เรียกว่ารายได้ที่เกี่ยวข้องกับโรคโควิด-19 ไม่ว่าจะเป็นค่ารักษาพยาบาล ค่ายา ค่าเอกซเรย์ และค่าวัคซีนโควิด-19 อีกทั้ง การผ่อนคลายมาตรการเดินทางระหว่างประเทศในปี 2022 ส่งผลให้ผู้ป่วยชาวต่างชาติที่มีความต้องการรักษาพยาบาลคงค้าง (Pent-up demand) จากช่วงโควิด-19 กลับเข้ามาใช้บริการจึงทำให้รายได้ยิ่งเติบโตมากขึ้น

ต่อมา ในปี 2023 หลังสถานการณ์กลับเข้าสู่ภาวะปกติ รายได้ธุรกิจโรงพยาบาลเอกชนได้ปรับลดลงเล็กน้อย โดยแม้รายได้ที่เกี่ยวข้องกับโควิด-19 จะหดตัวรุนแรงตามสถานการณ์ที่คลี่คลายลง แต่ถูกชดเชยด้วยรายได้จากผู้ป่วยชาวไทยที่กลับมารักษาโรคทั่วไปมากขึ้น รวมถึงรายได้จากผู้ป่วยชาวต่างชาติที่เดินทางเข้ามารักษายังอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะผู้ป่วยที่มีโรคซับซ้อน และในปี 2024 รายได้ธุรกิจโรงพยาบาลกลับมาเติบโตอีกครั้งจากการฟื้นตัวของรายได้จากผู้ป่วยชาวไทย หลังจากหดตัวในปีก่อน แม้ยังได้รับผลกระทบจากการปรับลดค่าใช้จ่ายกลุ่มโรคที่มีค่าใช้จ่ายสูง (RW>2) ของกลุ่มผู้ซื้อสิทธิประกันสังคม ขณะที่รายได้จากผู้ป่วยต่างชาติเติบโตชะลอตัว เนื่องจากการเปลี่ยนนโยบายส่งต่อผู้ป่วยไปรักษาต่างประเทศของรัฐบาลคู่เวดด้วยการคัดเลือกโรงพยาบาลในไทยที่จะสามารถใช้สวัสดิการจากรัฐได้จาก 17 แห่งเหลือเพียงไม่เกิน 5 แห่ง จึงทำให้ปริมาณนักท่องเที่ยวเชิงการแพทย์ชาวคูเวตปรับลดลงจนกว่าจะมีการประกาศรายชื่อโรงพยาบาลที่ได้รับคัดเลือกใหม่ อย่างไรก็ตาม รายได้จากผู้ป่วยต่างชาติในสัญชาติอื่น ๆ ขยายตัวได้ดีต่อเนื่อง เช่น กาตาร์ จีน และสหรัฐอเมริกา

Industry outlook and trend

ในปี 2025 รายได้ธุรกิจโรงพยาบาลเอกชนของไทยมีแนวโน้มเติบโต 5.6% YOY และมีมูลค่าราว 3.44 แสนล้านบาท จากทั้งกลุ่มผู้ป่วยชาวต่างชาติที่ย้ายตัวได้ดี และกลุ่มผู้ป่วยชาวไทยที่เติบโตปานกลาง อีกทั้ง ยังมีแรงสนับสนุนจาก Mega trends ด้านสุขภาพ

รายได้จากกลุ่มผู้ป่วยชาวต่างชาติเติบโตตามจำนวนนักท่องเที่ยวเชิงการแพทย์ที่เดินทางเข้ามาต่อเนื่อง ส่วนรายได้จากกลุ่มผู้ป่วยชาวไทยขยายตัวได้ปานกลางจากการกำลังซื้อที่ชะลอตัว

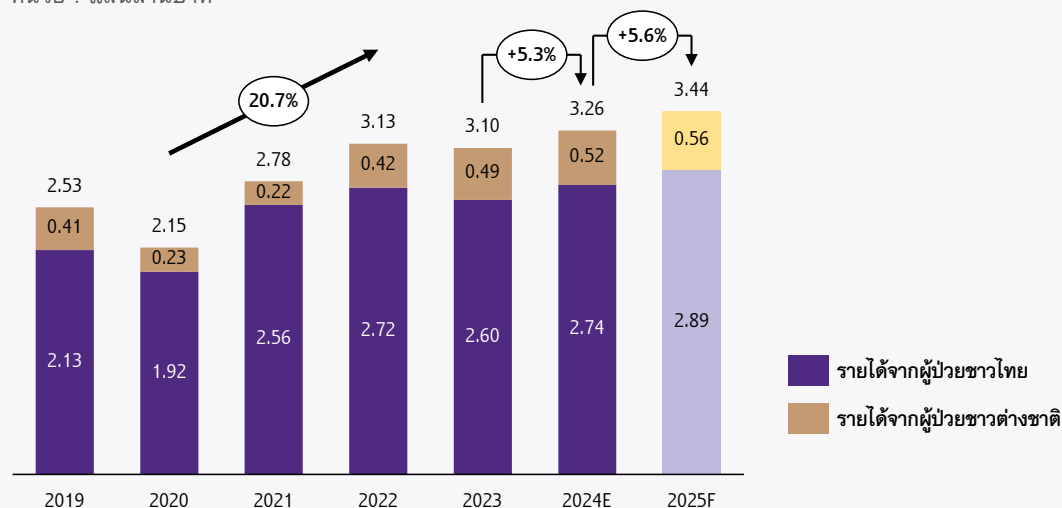
โดยรายได้จากกลุ่มผู้ป่วยชาวต่างชาติคาดว่าจะขยายตัวสูงขึ้นที่ 7.6% YOY หลังจากในปีที่แล้วได้รับผลกระทบจากนักท่องเที่ยวเชิงการแพทย์ของคูเวต อีกทั้ง ไทยยังคงเป็นเป้าหมายด้านการท่องเที่ยวเชิงการแพทย์ (Medical tourism) ยอดนิยมระดับโลก รวมถึงปริมาณนักท่องเที่ยวต่างชาติทั่วไปที่มาเที่ยวไทยยังขยายตัวราว 9% YOY และกลับมาใกล้เคียงกับปี 2019 อย่างไรก็ดี รายได้จากกลุ่มนี้จะถูกกดดันจากภาวะเศรษฐกิจโลกที่ขยายตัวลดลงและกระทบกำลังซื้อของผู้ป่วยชาวต่างชาติ อีกทั้ง ปัญหาความไม่แน่นอนด้านภูมิรัฐศาสตร์โดยเฉพาะในตะวันออกกลาง ซึ่งเป็นตลาดสำคัญ จะส่งผลกระทบต่อจำนวนผู้ป่วยที่เข้ามารักษาพยาบาล ส่วนรายได้จากกลุ่มผู้ป่วยชาวไทยมีแนวโน้มเติบโต 5.2% YOY ลดลงเล็กน้อยจากปี 2024 จากแรงกดดันของภาวะเศรษฐกิจไทยที่ชะลอตัวตามเศรษฐกิจโลก และการบริโภคราคาเอกชนที่ลดลง ซึ่งกระทบกำลังซื้อและการใช้จ่ายด้านสุขภาพ และการรักษาพยาบาลของผู้ป่วยชาวไทย แต่จะได้รับปัจจัยสนับสนุนจากแนวโน้มการจ่ายเงินคงที่สำหรับกลุ่มโรคที่มีค่าใช้จ่ายสูงของประกันสังคม และการทำประกันสุขภาพเอกชนที่คาดว่าจะเติบโตต่อเนื่องโดยเฉพาะ

การทำประกันกลุ่มของบริษัทเอกชน นอกจากนี้ การปรับเงื่อนไขความคุ้มครองค่ารักษาพยาบาลของประกันสุขภาพเอกชนให้เป็นลักษณะค่าใช้จ่ายร่วมมากขึ้น (Copayment) เพื่อลดการใช้บริการเกินความจำเป็น มีแนวโน้มส่งผลกระทบต่อรายได้ธุรกิจโรงพยาบาลเอกชนในปี 2025 ไม่มากนัก เนื่องจากประกันสุขภาพรูปแบบ Copayment จะครอบคลุมเฉพาะการทำการมรณบัตรฉบับใหม่ อีกทั้ง ผู้ป่วยจะเริ่มจ่ายร่วม หากมีการเคลมค่าใช้จ่ายกรณีผู้ป่วยใน (IPD) สำหรับกลุ่มโรคที่ไม่รุนแรงกับกลุ่มโรคทั่วไป (ไม่รวมผ่าตัดใหญ่และโรคร้ายแรง) ที่เกินเงื่อนไขในปี 2025 เท่านั้น การจ่ายแบบ Copayment จึงเริ่มเห็นในปี 2026 นอกจากนี้ สัดส่วนรายได้จากผู้ป่วยในกลุ่มโรคที่ไม่รุนแรงยังคงค่อนข้างต่ำเพราะรายได้หลักจะมาจากกลุ่มโรคร้ายแรง อย่างไรก็ดี เงื่อนไขของ Copayment อาจส่งผลกระทบต่อค่ารักษาของผู้ป่วยในสำหรับกลุ่มโรคทั่วไป และในแง่พฤติกรรมของผู้ป่วยทั้งในการเลือกโรงพยาบาลสำหรับเข้ารับรักษา และการตรวจสอบค่าใช้จ่ายที่ผู้ป่วยจะเพิ่มความระมัดระวังในการใช้จ่ายมากยิ่งขึ้น

สำหรับอัตราค่ารักษาพยาบาลในปี 2025 มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นเล็กน้อย ซึ่งเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องตั้งแต่ปี 2021 โดยเฉพาะค่ายา จากดัชนีราคาผู้บริโภคในหมวดรักษาพยาบาลและสุขภาพด้านค่ายาที่เติบโตสูงกว่าหมวดรักษาพยาบาลอื่น ๆ นอกจากนั้น ค่าบริการด้านรังสี และค่าห้องพักรักษาผู้ป่วยในก็ยังมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นด้วย โดยปัจจัยหลักมาจากต้นทุนดำเนินงานที่คาดว่าจะสูงขึ้นทั้งจากค่ายา ค่าบุคลากรทางการแพทย์ และการลงทุนด้านเทคโนโลยีของโรงพยาบาล

รูปที่ 2 : รายได้ของธุรกิจโรงพยาบาลเอกชนของไทย

หน่วย : แสนล้านบาท

ที่มา : การวิเคราะห์โดย SCB EIC จากข้อมูลของ Enlite

นอกจากนี้ **Mega trends** ด้านสุขภาพ มีแนวโน้มช่วยส่งเสริมให้การใช้จ่ายด้านสุขภาพของไทยและรายได้ธุรกิจโรงพยาบาลเอกชนเติบโตอย่างต่อเนื่องทั้งในระยะสั้นและระยะยาว ได้แก่

1. การเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุโดยสมบูรณ์ (Aged society) จะมีส่วนช่วยผลักดันให้ความต้องการบริการด้านการแพทย์เพิ่มขึ้นต่อเนื่อง โดยในปี 2024 ไทยได้กลายเป็น Aged society จากสัดส่วนประชากรอายุ 65 ปีขึ้นไปมากกว่า 14% ของประชากรทั้งหมด อีกทั้ง ค่าอายุมัธยฐานชาวไทย (Median) ยังเพิ่มสูงขึ้นเป็น 40 ปี ยิ่งไปกว่านั้น ในระยะถัดไป สัดส่วนผู้สูงอายุจะเพิ่มขึ้นต่อเนื่องและหนุนให้ความต้องการบริการด้านสุขภาพเพิ่มสูงขึ้นตาม โดยในปี 2029 จะเป็นปีแรกที่จำนวนประชากรไทยปรับลดลงจากผู้เกิดใหม่ต่ำกว่าผู้เสียชีวิต ซึ่งทำให้สัดส่วนผู้สูงอายุจะยิ่งเร่งตัวขึ้น จนทำให้ในปี 2033 จะเป็นปีที่ไทยก้าวเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุระดับสุดยอด (Super-aged society) จากสัดส่วนประชากรอายุ 65 ปีขึ้นไป อยู่ที่ 20% ทั้งนี้การกลายเป็นสังคมผู้สูงอายุ นอกจากจะช่วยให้ความต้องการรักษาพยาบาล (Cure) เพิ่มสูงแล้ว การดูแลป้องกัน (Prevention) และเวลเนส (Wellness) จะมีความสำคัญต่อการดำเนินชีวิตมากยิ่งขึ้นด้วย ไม่ว่าจะเป็นการรับประทานอาหารและเครื่องดื่มสุขภาพ, การออกกำลังกาย, การตรวจสุขภาพกับตรวจพันธุกรรม, การฉีดวัคซีน รวมถึงการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมเพื่อการชะลอวัย (Anti-aging)

2. การเติบโตของชนชั้นกลางและกำลังซื้อที่มากขึ้น ซึ่งจะหนุนให้ความต้องการบริการทางการแพทย์ที่มากพร้อมกับ ความสะดวกสบายและบริการที่รวดเร็วมีเพิ่มมากยิ่งขึ้น โดยสัดส่วนจำนวนครัวเรือนยากจนของไทยปรับลดลงต่อเนื่องจากในปี 2011 ที่ 12% จนในปี 2022 เหลือเพียง 4% อีกทั้ง ค่าเฉลี่ยรายได้ของคนชั้นกลางระดับกลาง-บนของไทย (จำแนกตามกลุ่มประชากรตามระดับรายได้เปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 50-90) ในระหว่างปี 2013-2023 เพิ่มขึ้นต่อเนื่องที่ราว 3% CAGR

3. แนวโน้มการเป็นโรคไม่ติดต่อเรื้อรังที่เพิ่มขึ้น (Non-communicable diseases : NCDs) เช่น โรคมะเร็ง, โรคหัวใจ และโรคหลอดเลือดในสมอง ซึ่งเกิดจากพฤติกรรมในการใช้ชีวิตประจำวัน อย่างเช่น การกินอาหารที่ไม่เหมาะสม, การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์, การขาดการออกกำลังกาย และระดับความเครียดสูง โดยจำนวนผู้เสียชีวิตด้วยโรค NCDs 5 โรคหลัก¹ ของไทย ในช่วงปี 2012-2022 เพิ่มขึ้นต่อเนื่อง 4% CAGR จนอยู่ที่ 1.7 แสนคนต่อปี โดยเฉพาะจากโรคหลอดเลือดในสมอง

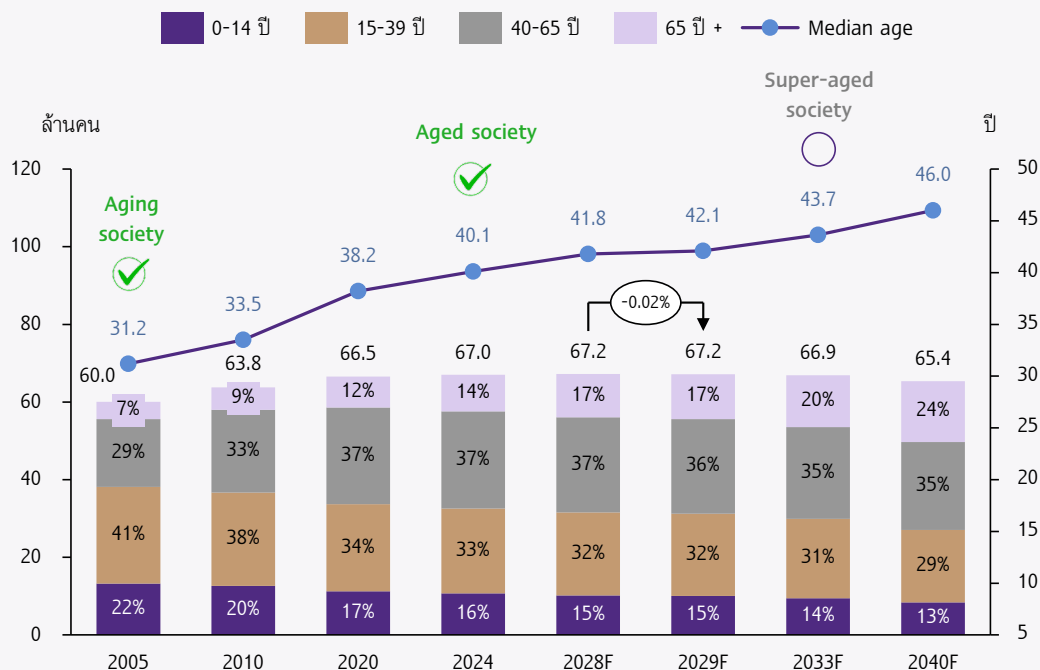
4. พฤติกรรมผู้บริโภคมีแนวโน้มใส่ใจสุขภาพมากขึ้นหลังวิกฤตโควิด-19 โดยจากการสำรวจความคิดเห็นผู้บริโภคชาวไทยด้านสุขภาพและเวลเนสของ SCB EIC ในปี 2023 พบว่า หลังวิกฤตโควิด-19 ผู้บริโภคราว 80% ในทุกกลุ่มอายุให้ความสำคัญต่อสุขภาพเพิ่มมากขึ้น ซึ่งสนับสนุนให้การใช้จ่ายด้านบริการทางการแพทย์และเวลเนสเพิ่มขึ้นตาม

5. การท่องเที่ยวเชิงการแพทย์ (Medical tourism) ซึ่งได้รับความนิยมจากนักท่องเที่ยวเชิงการแพทย์ทั่วโลก และไทยติดอันดับ 1 ใน 5 ประเทศที่มีรายได้ด้าน Medical tourism สูงสุดของโลกในปี 2023 โดยไทยมีจุดแข็งใน 4 ด้านหลักที่ดึงดูดนักท่องเที่ยวเชิงการแพทย์ ได้แก่ 1. ราคาการรักษาพยาบาลที่สมเหตุสมผลและแข่งขันได้กับประเทศคู่แข่ง 2. สถานพยาบาลที่มีคุณภาพตามมาตรฐานระดับสากล 3. บุคลากรทางการแพทย์ที่มีความเชี่ยวชาญในหลากหลายสาขาทั้งแพทย์ พยาบาล นักกายภาพบำบัด รวมถึงพนักงานที่ทำหน้าที่อำนวยความสะดวก และ 4. การเป็นแหล่งท่องเที่ยวยอดนิยมระดับโลก ซึ่งทำให้สามารถเข้ามารักษาพร้อมทั้งท่องเที่ยวและพักผ่อนกับครอบครัวได้ในคราวเดียวกัน

¹ โรค NCDs 5 โรคหลัก ได้แก่ โรคมะเร็ง โรคหัวใจขาดเลือด โรคหลอดเลือดในสมอง โรคเบาหวาน และโรคความดันโลหิตสูง

รูปที่ 3 : ประเทศไทยเข้าสู่ Aged society แล้ว และในอีก 8 ปีข้างหน้าจะกลายเป็น Super-aged society

หน่วย : ล้านคน, ปี

ที่มา : การวิเคราะห์โดย SCB EIC จากข้อมูลของ NESDC และ UN

สำหรับเทรนด์ที่น่าสนใจของธุรกิจโรงพยาบาลเอกชน ได้แก่ 1. เทรนด์สุขภาพและเวลเนส (Health & Wellness) 2. เทรนด์เทคโนโลยีด้านการแพทย์ (Health Tech) และ 3. เทรนด์ ESG โดยเทรนด์แรก Health & Wellness เป็นเทรนด์ที่ผู้บริโภคให้ความสนใจมากขึ้นและนำมาปรับใช้ในชีวิตประจำวันเพื่อดูแลสุขภาพกาย สุขภาพจิต และป้องกันการเจ็บป่วย โดยครอบคลุมในหลากหลายมิติ ตั้งแต่การรับประทานอาหาร, การออกกำลังกาย, การเสริมความงาม, เวชศาสตร์ป้องกัน, การดูแลสุขภาพจิต จนถึง การท่องเที่ยวเชิงเวลเนส ซึ่งส่งผลให้การให้บริการด้านการดูแลสุขภาพและเวลเนสแบบองค์รวมจากผู้เชี่ยวชาญทางการแพทย์มีแนวโน้มได้รับความนิยมมากขึ้น และช่วยสร้างโอกาสแก่ธุรกิจโรงพยาบาล ถัดมา เทรนด์ Health Tech ที่ถูกพัฒนาอย่างต่อเนื่องในช่วงหลายปีที่ผ่านมา โดยสามารถแบ่งเป็น 2 กลุ่มคือ กลุ่มเทคโนโลยีที่ช่วยเพิ่มความก้าวหน้าในการรักษา ซึ่งจะช่วยให้การรักษามีความแม่นยำและมีประสิทธิผลมากขึ้น เช่น การใช้ AI ในการวินิจฉัยโรค, การใช้หุ่นยนต์ช่วยผ่าตัด และการใช้เทคโนโลยีที่สวมใส่ได้อัจฉริยะ (Wearable technology) ในการติดตามและเก็บข้อมูลสุขภาพ กับกลุ่มเทคโนโลยีที่ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการบริการและยกระดับประสบการณ์ของผู้ป่วย ตั้งแต่การเข้ารับรักษาจนออกจากโรงพยาบาล เช่น การนัดคิวแพทย์ออนไลน์, ระบบ

ระเบียบสุขภาพอิเล็กทรอนิกส์ (Electronic Health Records), การใช้หุ่นยนต์พยาบาล และการแพทย์ทางไกล (Tele-medicine) นอกจากนี้ เทคโนโลยีด้านชีวภาพและยา (Biotech & Pharma) ก็กำลังก้าวหน้าและได้รับความสนใจในการใช้บริการมากขึ้นอีกด้วย และสุดท้าย เทรนด์ ESG ซึ่งเป็นเทรนด์ที่ทุกอุตสาหกรรมต้องให้ความสำคัญ รวมถึงธุรกิจโรงพยาบาล โดยสามารถแบ่งเป็น 2 ส่วนคือ 1. การปรับตัวของธุรกิจโรงพยาบาลเพื่อลดผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมและการปล่อยก๊าซเรือนกระจก ซึ่งสามารถทำได้หลายวิธี ไม่ว่าจะเป็นการติดตั้งโซลาร์เซลล์, การเปลี่ยนสารเคมีในระบบทำความเย็น, การเปลี่ยนไปใช้รถยนต์ไฟฟ้า และการกำจัดขยะทั่วไปกับขยะติดเชื้ออย่างเป็นระบบ 2. การเตรียมพร้อมรับมือผลกระทบที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศที่จะมีผลต่อสุขภาพของประชาชน เช่น การเปลี่ยนแปลงสภาพอากาศอย่างฉับพลันรุนแรงที่จะส่งผลกระทบต่อระบบหัวใจกับระบบประสาท, การลดลงของทั้งปริมาณและคุณภาพอาหารและน้ำที่จะส่งผลกระทบต่อระบบย่อยอาหาร, ระบบภูมิคุ้มกัน และระบบประสาท รวมถึงความรุนแรงของมลพิษทางอากาศที่จะส่งผลกระทบต่อระบบทางเดินหายใจกับระบบหัวใจ

Competitive landscape

ภาวะการแข่งขันในธุรกิจโรงพยาบาลเอกชนมีแนวโน้มรุนแรงมากขึ้น จากผลประกอบการของธุรกิจที่ค่อนข้างดีในช่วงที่ผ่านมา ส่งผลให้หลายเครือโรงพยาบาลวางแผน/เตรียมเปิดโรงพยาบาลแห่งใหม่หลายแห่งทั้งในกรุงเทพฯ และต่างจังหวัด ควบคู่กับการเตรียมขยายจำนวนเตียงผู้ป่วยในโรงพยาบาลเดิม โดยมีพื้นที่เป้าหมายในเมืองอุตสาหกรรมอย่างเขตเศรษฐกิจพิเศษ EEC และเมืองท่องเที่ยว เช่น ภูเก็ต เชียงใหม่ จึงส่งผลให้การแข่งขันคาดว่าจะเพิ่มสูงขึ้นและกดดันอัตราทำกำไรของธุรกิจโรงพยาบาลเอกชน โดยเฉพาะธุรกิจโรงพยาบาลที่ไม่อยู่ภายใต้เครือข่าย (Non-Chain) และโรงพยาบาลเครือข่ายขนาดเล็ก ซึ่งมีต้นทุนบริหารจัดการที่สูงกว่า อีกทั้งยังรองรับการรักษาได้ไม่ครอบคลุมและต่อเนื่องเท่ากับโรงพยาบาลในเครือข่ายขนาดใหญ่ ยิ่งไปกว่านั้นหลายโรงพยาบาลยังวางแผนพัฒนาธุรกิจในทิศทางที่ใกล้เคียงกัน เช่น การพัฒนาศูนย์การแพทย์เฉพาะทาง, การดึงดูดผู้ป่วยชาวต่างชาติ, การลงทุนเพื่อรองรับสังคมผู้สูงอายุ เช่น โรงพยาบาลเพื่อผู้สูงอายุ, ศูนย์ดูแลผู้สูงอายุ และที่อยู่อาศัยสำหรับผู้สูงอายุ, การลงทุนด้านสุขภาพและเวลเนส, และการขยายเครือข่ายโรงพยาบาลให้ครอบคลุมในหลายจังหวัดผ่านการเข้าซื้อกิจการ เป็นต้น ซึ่งจะส่งผลให้เกิดการแข่งขันเพื่อเจาะกลุ่มผู้ใช้บริการใหม่และผู้ที่มีความต้องการบริการเฉพาะด้าน นอกจากนี้ การดึงดูดนักท่องเที่ยวเชิงการแพทย์เข้ามาในไทยยังเผชิญการแข่งขันจากโรงพยาบาลคู่แข่งในระดับนานาชาติทั่วโลกที่ต่างเร่งขยายตลาดในกลุ่มนี้อย่างต่อเนื่อง ทั้งในฝั่งอาเซียน ได้แก่ สิงคโปร์และมาเลเซีย และในตะวันออกกลาง เช่น ตุรกี, กาตาร์ และสหรัฐอาหรับเอมิเรตส์ (UAE)

3 ประเด็นหลักที่สร้างความท้าทายต่อธุรกิจโรงพยาบาลเอกชนในปี 2025 และในระยะถัดไป ได้แก่ พฤติกรรมผู้บริโภคที่เปลี่ยนแปลงไป, การลงทุนด้าน Health Tech และการเปลี่ยนแปลงกฎระเบียบในการเบิกจ่าย

1. พฤติกรรมผู้บริโภคที่เปลี่ยนแปลงไป โดยผู้ป่วยในปัจจุบันคาดหวังการรักษาที่มีคุณภาพสูงในราคาที่เหมาะสมหรือที่เรียกว่าการดูแลสุขภาพแบบมุ่งเน้นคุณค่า (Value-based care) มากยิ่งขึ้น อีกทั้งผู้ป่วยยังต้องการบริการที่สะดวกรวดเร็วและสามารถเข้าถึงผ่านระบบดิจิทัล รวมถึงยังให้ความสำคัญกับการดูแลสุขภาพเชิงป้องกันมากขึ้น อย่างเช่น การตรวจสุขภาพและการบริการเวลเนส

2. การลงทุนด้าน Health Tech ซึ่งค่อนข้างจำเป็นต่อการเพิ่มขีดความสามารถในการบริการของโรงพยาบาล แต่ด้วยข้อจำกัดด้านงบประมาณที่ต้องใช้เงินลงทุนค่อนข้างสูง ประกอบกับเทคโนโลยี Health Tech มีความหลากหลายและเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว และยังต้องอาศัยบุคลากรทักษะสูงในการใช้งาน การลงทุนจึงต้องการการพิจารณาที่รอบคอบและระมัดระวัง

3. การเปลี่ยนแปลงกฎระเบียบในการเบิกจ่ายของสิทธิผู้ป่วยที่เกิดขึ้นต่อเนื่อง ดังเช่น กองทุนประกันสังคมได้ปรับลดการจ่ายเงินในกลุ่มโรคที่มีค่าใช้จ่ายสูง (RW>2) ของปี 2023 เนื่องจากงบประมาณที่ไม่เพียงพอ ส่วนกลุ่มประกันภัยเอกชนได้เริ่มเปลี่ยนความคุ้มครองสำหรับกรมธรรม์ใหม่เป็น Copayment และรัฐบาลคุเวตปรับนโยบายเกี่ยวกับการส่งผู้ป่วยไปรักษาต่างประเทศ จึงเห็นได้ว่า ธุรกิจโรงพยาบาลเอกชนควรต้องเตรียมพร้อมปรับตัว และกระจายความเสี่ยงไม่ให้พึ่งพาลูกค้ากลุ่มใดกลุ่มหนึ่งมากเกินไป ☺

ภาคผนวก

พลประกอบการของธุรกิจโรงพยาบาลเอกชนที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

ธุรกิจโรงพยาบาล
เอกชน 26 ราย

AHC, BCH, BDMS, BH, CHG, CMR, EKH, IMH*, KDH,
LPH, M-CHAI, NEW, NKT, NTV, PHG, PR9, PRINC,
RAM, RJH, RPH, SKR, THG, TNH*, VIBHA, VIH, WPH

	FY 2023	9M 2024
Sale (ล้านบาท)	219,814 (-0.5%YoY)	172,506 (+6.4%YoY)
Net profit (ล้านบาท)	30,587	25,267
Profit margin	13.9%	14.6%
ROE (เฉลี่ย)	11.8%	12.1%

Author

บุษณภพ ตันติพิฏ

นักวิเคราะห์อาวุโส

ศูนย์วิจัยเศรษฐกิจและธุรกิจ (SCB EIC)

ข้อสงวนสิทธิ์ : บทความนี้จัดทำขึ้นโดยธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน) (“ธนาคาร”) เพื่อวัตถุประสงค์ในการนำเสนอข้อมูลและบทวิเคราะห์เท่านั้น ข้อมูลและบทวิเคราะห์ใด ๆ ที่ปรากฏในบทความนี้ ได้ถูกรวบรวมและอ้างอิงมาจากแหล่งข้อมูลสาธารณะ ซึ่งอาจรวมถึงข้อมูลทางเศรษฐกิจ ข้อมูลทางการตลาด หรือข้อมูลอื่น ๆ ที่มีความน่าเชื่อถือก่อนวันที่บทความนี้ได้ถูกจัดทำขึ้น ธนาคารไม่รับประกันหรือรับรองว่าข้อมูลดังกล่าวมีความถูกต้องครบถ้วน สมบูรณ์ และเป็นปัจจุบัน รวมถึงธนาคารไม่มีหน้าที่ในการตรวจสอบข้อมูลหรือดำเนินการใด ๆ ให้ข้อมูลถูกต้องครบถ้วน สมบูรณ์ และเป็นปัจจุบันไม่ว่าในกรณีใด ๆ ทั้งนี้ บทความนี้ไม่ได้มีวัตถุประสงค์เพื่อให้คำแนะนำทางกฎหมาย ทางการเงิน ทางภาษี หรือคำแนะนำอื่นใด และไม่ควรถูกใช้เป็นเอกสารอ้างอิงในการดำเนินการใด ๆ นอกจากนี้ ธนาคารไม่ต้องการผิดในความเสียหายใดๆ ที่เกิดจากการใช้ข้อมูลในเอกสารนี้ ไม่ว่าในกรณีใด ๆ ก็ตาม

“Economic and business
intelligence for effective
decision making”

ECONOMIC INTELLIGENCE CENTER

ศูนย์วิจัยเศรษฐกิจและธุรกิจ ธนาคารไทยพาณิชย์

เจาะลึก

สถานการณ์เศรษฐกิจ

เกาะติด

การเปลี่ยนแปลงที่ส่งพล
ต่อภาคธุรกิจ

อัปเดต

ประเด็นร้อนที่ไม่ควรพลาด

Stay connected

Find us at

@scbeic |

www.scbeic.com